Jaargang 116. Woensdag, 4 Februarij 1857. No. 15.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Aanbesteding.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij *enkele Inschrijving* aan te besteden:

Het **MAKEN** van eene **NIEUWE KLAPBRUG**, ter vervanging der bestaande Klapbrug te *Foxhol*.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen, van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn aan het BUREAU van FABRIKAADJE op het Raadhuis.

De op Zegel geschreven INSCHRIJVINGSBILJETTEN, ingerigt overeenkomstig de algemeene Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op **Zaturdag den 14den dezer** aan het Raadhuis worden bezorgd.

De opening der Biljetten en de provisionele Toewijzing aan den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op **Maandag den** [illegible], des voormiddags te tien uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis.

GRONINGEN, 2 Februarij 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Remontepaarden.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* brengen ter kennis van de belanghebbende Ingezetenen, de navolgende **PUBLICATIE** van den Heer COMMISSARIS des KONINGS in deze Provincie:

De COMMISSARIS des KONINGS in de provincie *Groningen*, gelezen eene missive van Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken van den 20sten dezer, no. 120 (4de Afdeeling), daarbij, naar aanleiding eener missive van zijnen Ambtgenoot van Oorlog, kennis gevende, dat op DINGSDAG den 17den Februarij aanstaande, des middags te *twaalf uur*, zal worden overgegaan tot de publieke Aanbesteding der **leverantie van 315 REMONTEPAARDEN**, door de Hoofd-Administratie:

1°. van het eerste Regement Dragonders te *Haarlem* van 35 paarden.
2°. van het tweede Regement Dragonders te *Arnhem* van 60 paarden.
3°. van het derde Regement Dragonders te *Zutphen* van 70 paarden.
4°. van het vierde Regement Dragonders te *'s Gravenhage* van 40 paarden.
5°. van het vijfde Regement Dragonders te *Deventer* van 40 paarden.
6°. van het Regement Veld-Artillerie te *Utrecht* van 15 paarden.
7°. van het Regement Rijdende-Artillerie te *Leiden* van 55 paarden.

Dat deze Aanbesteding niet bij loten of partijen, maar voor het getal paarden *in eens*, zooals boven is opgegeven, zal geschieden, en dat wijders is bepaald, dat de helft der te leveren paarden vóór of op den 1sten Mei aanstaande, den ouderdom van 48 maanden zullen moeten hebben bereikt, (wordende het evenwel aan den Aannemer vergund, daaronder 5- en 6jarige Paarden te begrijpen), terwijl voor de wederhelft Paarden tusschen de 60 en 72 maanden zullen moeten worden geleverd.

Heeft goedgevonden, hiervan bij dezen kennis te geven aan de Besturen der Gemeenten in deze Provincie, met verzoek, om daaraan, een ieder in zijne Gemeente, op de gebruikelijke wijze de noodige publiciteit te geven; — alsmede aan de Commissiën van Landbouw, Inlandsche Paardenfokkers en Kooplieden in deze provincie, ten einde hen in de gelegenheid te stellen naar de leverantie mede te dingen; wordende allen speciaal aandachtig gemaakt, dat in de voorwaarden van Aanbesteding wederom de bepaling is opgenomen, dat een derde gedeelte der te leveren Paarden van inlandschen oorsprong zal moeten zijn.

De voorwaarden dezer Aanbesteding zullen voor de Gegadigden ter lezing liggen in de Bureaux van de Kwartiermeesters der Corpsen en bij het Departement van Oorlog te *'s Gravenhage*, alsmede in het Locaal der Provinciale Griffie te *Groningen*.

Dit besluit zal aan de Gemeentebesturen in deze Provincie toegezonden, en bovendiën tot den vervaltijd in de *Provinciale Groninger Courant* geplaatst worden.

GRONINGEN, 2 Februarij 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

KIEZERSLIJSTEN.

De VOORZITTER van den GEMEENTERAAD te *Groningen* noodigt, in gevolge art. 7 der Kieswet, de *Inwoners* der Gemeente uit, om, zoo zij **elders** in de **DIRECTE BELASTINGEN** zijn aangeslagen, daarvan vóór den 15den Februarij aanstaande ter SECRETARIJ dezer Gemeente te doen blijken, ten einde te kunnen dienen bij het opmaken der **drie Lijsten**, de personen aanwijzende die tot het KIEZEN van **LEDEN** van de **Tweede Kamer**, van de **Provinciale Staten** en van den **Gemeenteraad** bevoegd zijn.

GRONINGEN, 2 Februarij 1857.

De Voorzitter voornd.: J. SLOT.

BUREAU VAN POLITIE.

Bij den **Brand**, welke heeft plaats gehad in den nacht van den 30sten op den 31sten Januarij j.l. ten Huize van den Zijde- en Wolverwer **A. VALK**, aan het Schuitendiep, zijn, volgens opgave van deze, onderscheidene **GOEDEREN**, hem ter verwing toevertrouwd, **verloren gegaan.** Daar genoemde Verwer niet gewoon is Merkpenningen of andere Bewijzen van ontvangst af te geven aan de Inbrengers van Stoffen om te verwen, en zijne Boeken, houdende aanteekening dier Goederen, verbrand zijn, zoo wordt ieder Inbrenger van zoodanige Goederen, in zijn belang, uitgenoodigd, daarvan aangifte te doen ten BURELE van POLITIE, met opgave der approximative WAARDE der GOEDEREN.

De Eerste Commissaris van Politie;
J. G. H. HOLSHEIMER.

De ARRONDISSEMENTS-BETAALMEESTER te *Groningen* brengt ter kennis van het algemeen, dat van af **heden** tot den **laatsten December 1858** ten zijnen KANTORE nog kunnen worden **verwisseld** de **MUNTBILJETTEN** uitgegeven krachtens de Wetten van den 18den December 1845 (*Staatsblad* no. 90) en den 17den September 1849 (*Staatsblad* no. 46).

GRONINGEN, 29 Januarij 1857.

De Betaalmeester:
H. J. ENGELKENS.

NIEUWSTIJDINGEN.

JAPAN.

Op den 23sten November l.l. is ter reede van Batavia geankerd de Nederlandsche stoomkorvet *Medusa*, kapitein-luitenant ter zee *Fabius*, terugkomende van Japan, en medebrengende het op den 30sten Januarij te voren tusschen den Nederlandschen commissaris en de Japansche regering gesloten en onderteekend tractaat.

Gedurende deze zijne derde zending heeft de overste *Fabius* met voormeld stoomschip ook de havens van Hakodade en Simoda bezocht en is aldaar door de autoriteiten en de bevolking zeer goed ontvangen. Hij heeft zich overtuigd van de bij de Japanners meer en meer toenemende zucht om zich gemeenzaam te maken met Westersche talen en kundigheden, voornamelijk al wat werktuigkunde betreft.

Groote vorderingen hadden zij gemaakt in de kennis van het stoomwezen en al wat machinerie en den scheepsbouw betreft. Eene menigte Hollandsche boeken zijn dit jaar weder aangevraagd. Vele vertalingen van Hollandsche werken in het Japansch zijn reeds door hen vervaardigd, terwijl sommigen het Hollandsch en zelfs het Engelsch tamelijk vlug spreken.

Simoda is bevonden geen veilige ankerplaats op te leveren en zal dien ten gevolge nimmer eene belangrijke handelsplaats worden.

Anders is het gelegen met Hakodade, hetwelk door deszelfs ligging en het bezit van eene veilige baai voor den handel van groot belang kan worden.

— De *Kunst- en Letterbode* meent met zekerheid te weten, dat eerstdaags uit ons land eene expeditie in zee zal gaan naar Japan, onder het kommando van een hoogst verdienstelijk zeeofficier. Elke poging van deze zijde aangewend, zegt dat blad, om onze aloude vriendschapsbetrekking met dat uitgestrekte rijk te handhaven en levendig te houden, verdient niet alleen toejuiching, maar de gang der politieke omstandigheden maakt het dringend noodzakelijk, dat die vriendschapsband zoo naauw mogelijk worde toegehaald, ten einde het terrein voor onze werkzaamheid aldaar zoo vrij en zoo wijd uitgebreid mogelijk te doen worden. Het blad dringt er voorts bij de regering op aan, om deze expeditie van één of meer geleerden te doen vergezellen, voor het natuurkundig onderzoek, voor taal-, land- of volkenkunde.

TURKIJE.

Een ministerieël dagblad van Parijs, de *Constitutionnel*, deelt een schrijven uit Konstantinopel van den 19den Januarij j.l. mede, waarin het volgende voorkomt:

» De concessie van den Euphraat-spoorweg is den 16den dezer door den Sultan onderteekend en eergisteren door den grootvizier aan den heer *Chesney* overhandigd; deze vertrekt heden naar Engeland, om onverwijld aanstalten voor de uitvoering van dat grootsche plan te maken.

» Alzoo zullen de Engelschen, krachtens de reeds verworven concessiën, eerlang meester zijn van onderscheidene groote wegen voor het verkeer in Turkije; het verkeer van Syrië en Mesopotamië met de Middellandsche zee zal het monopolie der Engelsche Euphraat spoorweg-maatschappij zijn; eene andere Engelsche vereeniging, die door den heer *Layard* vertegenwoordigd wordt, zal de groote communicatielijn van Bulgarye en Rumelie loopende van den Donau tot de zuidelijke kust van Europeesch Turkije, in hare magt hebben; eindelijk zal een gedeelte van Klein-Azië zich moeten bedienen van den spoorweg tusschen Smyrna en Aïdin en de zijtakken daarvan, waarvoor aan den heer *Wilkins*, als gelastigde eener Engelsche vereeniging, concessie verleend is.

» Deze speculatiën van een volk hetwelk meer dan eenig ander geneigd is om zich overal in te dringen en te doen gelden, hebben iets zorgbarends voor Turkije; en er zijn in hooge kringen Turken die zich dat niet ontveinzen. Zij maken daarover zonderlinge opmerkingen. Vooral bevreemdt het hen, dat Frankrijk geene ernstige moeite doet om aandeel in die groote ondernemingen te verkrijgen, en dat het zich de vruchten der opofferingen, die het in den afgeloopen oorlog voor Turkije gedaan heeft, feitelijk laat ontnemen."

ITALIE.

De Keizer van Oostenrijk heeft zijn vertrek van Milaan tot den 5den uitgesteld. De reden van dit uitstel was gelegen in de betere stemming, welke na de uitvaardiging der algemeene amnestie door de bevolking dier stad aan den dag gelegd werd.

— Den 4den dezer zullen de Oostenrijksche troepen het hertogdom Parma verlaten. De hertogin-regentes wil bewijzen dat zij vreemde bescherming ontberen kan, en deze daad van onafhankelijkheid heeft zij doen voorafgaan door eene reeks hervormingen die haar tot eer verstrekken.

— De Sardinische kamer van afgevaardigden beraadslaagt reeds dagen achtereen over een wetsontwerp op het openbaar onderwijs. Omtrent het beginsel, namelijk vrijheid van onderwijs, is men het vrij wel eens. Ten aanzien van de toepassing van het eerste artikel, dat aldus luidt: » De regering regelt het openbare en houdt het toezigt over het bijzondere onderwijs," verschillen de regter- en linkerzijde echter met elkander van gevoelen.

De regterzijde heeft beweerd, dat het onderwijs der geestelijke corporatiën tot het bijzondere behoort, in strijd met het gevoelen der liberalen, die hetzelve als openbaar onderwijs beschouwen. In dezen laatsten zin is de vraag door de meerderheid beantwoord, zoodat ook het door de geestelijkheid te geven onderrigt door de regering zal worden geregeld.

Bij de verdere beraadslagingen is, na levendige discussiën aangenomen, dat de R.-Kath. godsdienst de grondslag van het godsdienstig onderwijs zal uitmaken, dat echter alleen aan de belijders dier godsdienst zal worden gegeven.

Reeds dagen lang is dit wetsontwerp in behandeling en nog zijn slechts 10 artikels aangenomen, terwijl het geheel 80 telt.

ZWITSERLAND.

De kwestie van Neufchâtel heeft, sedert de vrijlating der gevangenen, hare belangrijkheid verloren en de verdere regeling dier zaak is slechts eene kwestie van tijd geworden, daar men aangaande den uitslag van het nog te behandelen onderwerp, de officiële vrijverklaring van Neufchâtel, geen twijfel koestert.

DUITSCHLAND.

Het Pruissische huis van afgevaardigden heeft het wetsontwerp aangenomen, volgens hetwelk elke slaaf die het Pruissisch grondgebied betreedt vrij is.

Mede is het wetsontwerp, waarbij verboden wordt aan minderjarigen crediet te verleenen, aangenomen.

— Het berigt, dat de Europesche factorijen te Canton eene prooi der vlammen zijn geworden, heeft, naar men uit Hamburg verneemt, aldaar eene groote ontsteltenis verwekt. Behalve de uitgebreide handelsbetrekkingen, welke Hamburg met China onderhoudt en de groote kapitalen, die daarbij aangewend zijn, zullen de Hamburger assurantie-maatschappijen, door het verbranden der door haar verzekerde koopwaren, ontzaggelijke verliezen ondergaan, waaruit nog menig proces zal voortvloeijen.

— De Oostenrijksche regering heeft voor eenige dagen met een huis te Bremen een verdrag gesloten tot het leveren van 15 millioen cigaren. Het Bremer huis verbindt zich wekelijks 100,000 stuks te leveren, zoodat deze levering eerst in 3 jaren afgeloopen zal zijn.

— Den 24sten Jan. is eene nieuwe muntconventie voor de Duitsche staten te Weenen geteekend. Terwijl elke staat zijne eigene munten behoudt, zal er zilveren en gouden Duitsche munt worden geslagen voor al de staten. Den 1sten Mei treedt de conventie in werking, om vooreerst tot 1878 voort te duren.

Algemeen is de vreugde over het nu tot stand gekomen werk. Sedert Nov. 1854 duurden de beraadslagingen over deze zaak te Weenen en bijna tot op het laatste oogenblik bleven gewigtige zwarigheden, tot dat het den Oostenrijkschen staatslieden gelukte het verdrag te doen sluiten.

— Volgens brieven uit Weenen, bevestigen de Oostenrijkers hunne sterkten in Gallicië langs hoe meer, hetwelk aan de vrees voor een oorlog met Rusland wordt toegeschreven. Zooveel is zeker, dat de haat van laatstgenoemde mogendheid tegen Oostenrijk dagelijks toeneemt, en dat de Russen openlijk verklaren, hoe hunne regering de eerste gelegenheid de beste zal aangrijpen om zich op de voorbeeldelooze ondankbaarheid en onbeschaamdheid van het Oostenrijksch gouvernement te wreken.

GROOT-BRITTANJE.

Ten behoeve van het openbaar onderwijs in Groot-Brittanje is, in het laatste jaar, van staatswege de enorme som besteed van 376,500 p. st. (*f* 4,518,000).

— Ruim duizend werklieden die de onlangs besproken vergadering in Londen bijwoonden, hebben gevolg gegeven aan hunne bedreigingen en zich bij de armenhuizen aangemeld om onderstand. De aanvrage geschiedde gedeeltelijk door *vertegenwoordigers* der lijdende ambachtslieden, waarvan eenige op staanden voet in de werkhuizen toegelaten werden. Deze stap zal waarschijnlijk door anderen gevolgd, en de eenmaal verleende hulp spoedig op grootere schaal ingeroepen worden.

Een anderen weg om aan de kost te komen werd Donderdag ingeslagen. Verscheiden troepen ledigloopende ambachtslieden trokken toen door de straten van Londen, met het oogmerk om medelijden op te wekken en gelden in te zamelen ter voorziening in hun onderhoud. Elke troep bestond uit 15 à 20 personen en de meeste hunner schenen wel in staat om hard te kunnen werken. Bij iedere verzameling was een man, die een plakaat droeg, waarop met groote letters werd te kennen gegeven, dat zij gaarne wilden gebruikt worden in fabrijken, werkplaatsen als anderzins. Daar zij zich ordelijk gedroegen liet de politie hen ongemoeid. Verleden week waren reeds meer dan 35,000 arbeiders zonder werk en ten gevolge van het winterweder, waardoor in vele vakken belemmering ontstaat, is dit getal werkelooze lieden in de laatste dagen bijna verdubbeld.

— Dr. *W. H. Medhurst*, de vermaarde zendeling onder de Chinezen, is overleden.

— » Dringende oproeping aan het Engelsche publiek ten opzigte der Noordpool-vaarders" is de titel van een door den luitenant *Prim* uitgegevene brochure, die te Londen groote belangstelling veroorzaakt en in weinige dagen vier uitgaven erlangde. De schrijver tracht aan te wijzen, dat de ontdekkingen, die tot hiertoe geschied zijn, den dood van *Franklin* en zijne medereizigers nog niet bevestigd hebben en dat het tijd is, eene nieuwe expeditie tot hunne opzoeking uit te rusten, daar men nu het terrein, waar zij te zoeken zijn, naauwkeuriger kent, dan te voren. Mannen van wetenschappelijk gezag hebben zich bij hem gevoegd; ook *Alex. von Humboldt* is voor eene nieuwe expeditie.

FRANKRIJK.

Men ziet dagelijks in den *Moniteur* de verschijning van een decreet te gemoet, waarbij het Fransche leger met 42,000 man verminderd wordt. Door deze en andere maatregelen van bezuiniging denkt de regering het budget van uitgaven met 100 millioen te verminderen en van lieverlede het evenwigt tusschen inkomsten en uitgaven van den staat tot stand te brengen.

— De Keizer heeft in een bijzonder gehoor ontvangen den heer *Kelley*, een Amerikaansch ingenieur, die Z. M. een nieuw plan heeft voorgelegd nopens de doorgraving en de kanalisatie der landengte van Panama.

De plannen moeten de goedkeuring des Keizers hebben weggedragen en deze zou zich bereid hebben verklaard met de regering van Groot-Brittanje en de Vereenigde Staten de kosten van een onderzoek te dezer zake te dragen.

— Het dagblad *le Droit* meldt, dat de Keizer l.l. Vrijdag te 2 uur na den middag in den tuin der Tuilleriën wandelde, toen eene welgekleede dame met een 5jarig dochtertje aan de hand Z. M. wilde naderen. De wachters hielden haar terug, doch met de houding eener magthebbende, gebood zij dezen haar niet aan te raken, dewijl zij met den Keizer gelijkstond, en dus het regt had Z. M. aan te spreken. Zij was, zeide zij, de Koningin van Polen, die den Keizer kwam vragen haar behulpzaam te willen zijn, in de wederherstelling harer regten op dien troon. De politie was spoedig bij de hand, en leverde een tweede beletsel voor de Koningin van Polen op, die de wachters werkelijk wilden laten passeren. Men bragt haar op de prefectuur, waar het spoedig bleek, dat zij de echtgenoot van een hoog geplaatst persoon was, doch sedert eenigen tijd niet regt bij zinnen.

— Wij hebben reeds gemeld, dat aan *Verger* Vrijdag het doodvonnis is voltrokken.

Het hof van cassatie had toch den vorigen dag het beroep van den veroordeelde verworpen. Zijn advokaat had drie redenen tot vernietiging van het vonnis ontwikkeld, die door den proc.-generaal zijn bestreden, en waarop het hof het vonnis heeft bevestigd. Ook zijn verzoek om gratie aan den Keizer heeft geen gevolg gehad. Een en ander moet zeer tegen de verwachting van *Verger* zijn uitgevallen, die zich tot het laatste toe gevleid had zijn leven niet te zullen verliezen. Toen men hem in den vroegen morgen van Vrijdag kwam melden, dat hij zich ter dood moest voorbereiden, riep *Verger* uit, als een onzinnige: » Het is onmogelijk!" Doch de abt *Hugon* herhaalde hem, dat hem de waarheid gezegd was, waarop de veroordeelde uitriep: » Maar ik wil niet sterven! het is onmogelijk! Ik hecht aan het leven; gij hebt geen regt om het mij te ontnemen!"

Daarop werd hij weder even hevig als bij de openbare teregtzitting. De woorden van den abt baatten niets, zoodat de directeur der gevangenis bij hem kwam, aan wien hij vroeg: » Geef mij slechts één uur;" dat kon niet: » Welnu, ik wil niet sterven!" riep *Verger* weder, » ik zal mij verdedigen! Gij zult mij hier moeten dooden, want ik ga de gevangenis niet uit!"

En werkelijk hechte hij zich krampachtig aan zijn bed vast. Men ontbood toen eenige wachters, voor wier overmagt *Verger* eindelijk moest onderdoen.

Te kwart voor 8 uur heeft men hem zijn laatste kleedsel aangetrokken, waarna de abt *Hugon* nog eenige woorden met hem heeft kunnen spreken en hem absolutie schenken.

Bij het verlaten der gevangenis vroeg hij alweder aan den directeur om één enkel uur, ten einde afscheid van zijne familie te nemen. Toen dit op nieuw geweigerd werd, gaf hij zich aan den abt over, die hem tot op het schavot ondersteunde. Daar viel hij op de kniën, bad even, en eenige oogenblikken later had hij opgehouden te bestaan.

Meer dan 10,000 personen woonden de teregtstelling bij.

— De *Univers* trekt het berigt van den moordaanslag eens priesters op den aartsbisschop van Matera in twijfel. Het blad doet opmerken, dat, ofschoon de depêche, welke dit berigt heeft medegedeeld, in zeer bepaalde bewoordingen vervat is, zij evenwel geenerlei officiëel karakter draagt en eenvoudig een te Napels verbreid gerucht mededeelt. Het blad voegt er bij, dat Matera eene stad is van de provincie Basilicate, eene der verst van de hoofdstad verwijderde. De geestelijke, die aldaar den aartsbisschoppelijken zetel bekleedt, is genaamd *Gaetano Rossini*, en bevindt er zich sedert 1855.

— Een Fransch sterrekundige heeft, eenigen tijd geleden, de verschijning van eene komeet aangekondigd, die zoo digt langs onzen aardbol gaan zal, dat het is om van te beven. De bekende geleerde *Babinet* heeft zich gehaast om de verontruste Parijzenaars tot bedaren te brengen met de mededeeling, die trouwens volstrekt geen nieuws bevat, dat zoo zelfs eene komeet tegen onze aarde aanbonsde, zij geen grooteren schok zou te weeg brengen, dan een vliegje dat tegen een locomotief in volle vaart aankomt.

Parijs was door die mededeeling van den heer *Babinet* gelukkig weder gerustgesteld, toen dezer dagen de vrees op nieuw aanwakkerde door een artikel van een Duitsch

sterrekundige in een wetenschappelijk blad. Die geleerde kondigt namelijk aan, dat in het midden van dit jaar 1857, onze aarde door het dreigend hemelligchaam geheel verschroeid zal worden, en dat alles op de oppervlakte in gloeijende lava veranderen zal. De maand, de dag, het uur zelfs van dit vreeselijk voorval is aangeduid!

— Een Fransch dagblad doet opmerken, dat het door de Engelschen in de Perzische golf bezette eiland Karrack bij vroeger tractaat aan Frankrijk is afgestaan, zoodat hieruit al ligt diplomatieke vertoogen konden geboren worden.

BELGIE.

Nadat door *Verger* den moord op den aartsbisschop *Sibour* te Parijs gepleegd was, verscheen in het *Journal de Bruxelles* een artikel, waarin gezegd werd, dat het gerucht van dien moord te Parijs in omloop was geweest vijf uur vóór dat de misdaad werd begaan. Het blad trok daaruit de gevolgtrekking, dat *Verger* het werktuig geweest is van een geheim genootschap, en wel van een geheim genootschap dat in België zijn zetel heeft. Deze aangelegenheid heeft nu in de zitting der Belgische kamer van afgevaardigden van Vrijdag l.l., tot eene interpellatie aanleiding gegeven, waarop door de ministers van binnen- en buitenlandsche zaken en door dien van justitie in de meest stellige bewoordingen is verklaard, dat het mogelijk is dat het gerucht van den moord te Parijs in omloop was vóór dat die moord was bedreven, maar dat geen geheim genootschap in België daarin betrokken kan zijn, om de eenvoudige reden, dat in België niet één geheim genootschap bestaat.

— In het werk van den beroemden *Hoffman von Fallersleben* over de *Vlaamsche beweging*, vindt men o.a. opgeteekend, dat België, bij de volkstelling op den 15den Oct. 1846 aan inwoners had 4,337,196 zielen, waarvan 2,471,248 personen, dus meer dan de helft der bevolking, Vlaamsch spraken. Het overig gedeelte des volks bestond uit 1,827,141 Franschen en Walen, 34,060 Duitschers en 3824 Engelschen. De 923 overigen verdeelden zich over verschillende andere volksstammen.

— Men weet dat de Gentsche hoogeschool vooral wegens de lessen van den heer *Brasseur* over het natuurregt openlijk door de R.-Kath. kerk veroordeeld is, maar dat het conservative ministerie destijds geen genoegzame reden vond om dien hoogleeraar af te zetten of hem dat vak van onderwijs te ontnemen.

Woensdag j l. heeft de heer *Brasseur* van den katheder aan zijne leerlingen gezegd, dat hij besloten had zijn ontslag te vragen, en dat hij met leedwezen van hen scheidde. Hij schijnt zich dus tegenover de clericale partij niet langer te kunnen staande houden.

NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE, 1 Februarij.

Bij kon. besluiten van den 28sten Jan. zijn tot ridders der orde van den Ned. Leeuw benoemd, mr. *N. S. van Meurs* en jhr. mr. *C. E. J. F. van Nispen van Pannerden*, burgemeesters der gemeenten Heerde en Zevenaar.

— Men verneemt met eenige zekerheid, dat de heer *Rochusen* zijn ontslag als lid der Tweede Kamer heeft ingezonden.

— De *Staats-Ct.* deelt een vergelijkenden staat mede der Nederlandsche koopvaardijvloot op den 31sten December 1855 en den 31sten December 1856. Daaruit blijkt dat op laatstgenoemden datum aanwezig waren: 3 clipperschepen metende 1178 lasten; 164 fregatten 65315 lasten; 424 barken 122505 lasten; 105 brikken 13046 lasten; 279 schoeners 22415 lasten; 2 brigantijnen en barkentijnen 208 lasten; 210 galjooten en galjassen 12321 lasten; 703 koffen 41731 lasten; 261 tjalken 7847 lasten; 27 smakken 914 lasten; 1 gaffel- en kaapschip 54 lasten; 8 kotter-, sloep- en jagtschepen 199 lasten; 1 paveljoen- en pleitschip 48 lasten; 4 praam-, ever- en rinkelaarschepen 74 lasten; 1 schokkerschip 17 lasten; 40 hoekerschepen 2257 lasten; 13 bunschepen 399 lasten; 59 bom- en pinkschepen 843 lasten; 7 vischsnikken 107 lasten; 31 stoombooten 5214 lasten. Totaal 2343 schepen en 296692 lasten. Deze cijfers bedroegen een jaar te voren 2230 en 275927.

Op hetzelfde tijdstip (31sten December 1856) bestond de Nederlandsche zeemagt uit: 2 linieschepen der 1ste kl., ieder van 84 stukken; 3 linieschepen 2de kl., elk van 74 st.; 4 fregatten 1ste kl. van 51 tot 54 st.; 8 fregatten 2de kl. van 36 en 38 st.; 5 korvetten 1ste kl. van 26 en 28 st.; 2 korvetten 2de kl. van 20 en 12 st.; 9 brikken van 12 tot 18 st.; 10 schoonerbrikken van 5 tot 10 st.; 4 schooners van 1 en 3 st.; 2 transportschepen van 8 en 10 st.; 44 kanonneerbooten, groot model; 12 kanonneerbooten, klein model; 2 kanonneerbooten in de West-Indiën; 3 fregatten met stoomvermogen, twee van 51 st. en 400 paardenkracht en een van 45 st. en 300 p.; 2 korvetten met stoomvermogen van 19 st. en 150 p.; 7 schroefstoomschepen van 7 tot 12 st. en van 100 tot 250 p.; 15 raderstoomschepen van 1 tot 8 st. en van 70 tot 300 p.; 3 raderstoomschepen van 1, 2 en 4 st. en van 100, 150 en 200 p.; en eindelijk 2 schepen tot verschillende diensten gebezigd.

Het personeel der zeemagt bestond uit: admiraal van de vloot, Z. K. H. prins *Frederik*; luitenant-admiraal, opperbevelhebber der vloot, Z. K. H. prins *Hendrik*; kapitein-luitenant ter zee à la suite Z. K. H. den prins *van Oranje*; 2 vice-admiraals (*H. Ferguson* en *J. F. D. Bouricius*); 4 schouten-bij-nacht; 20 kapiteins; 30 kapitein-luitenants; 119 luitenants 1ste kl.; 116 luitenants 2de kl. De geneeskundige dienst der zeemagt bestond uit: 1 inspecteur; 1 dirigerend officier van gezondheid 1ste kl.; 3 dirigerende officieren van gezondheid 2de kl.; 7 officieren van gezondheid 1ste kl.; 36 officieren van gezondheid 2de kl.; 42 officieren van gezondheid 3de kl. De administratie der zeemagt uit: 3 inspecteurs der administratie; 12 officieren van administratie 1ste kl.; 30 officieren van administratie 2de kl.; 36 officieren van administratie 3de kl.; 9 adjunct-administrateurs; 43 klerken. Verder behooren nog onder de zeemagt het corps machinisten bij de stoomvaartdiensten; dek- en onderofficieren; het corps mariniers en het corps ingenieurs der marine.

— Als eene bijzonderheid mag worden medegedeeld dat voor de arrondissements-regtbank te Amsterdam op den 3den dezer vijf drukpers-delicten zullen worden behandeld, in ieder van welke jhr. *Salvador*, hetzij als klager, hetzij als aangeklaagde is betrokken.

— Te Zierikzee is met den aanvang dezes jaars ook de verlichting door middel van steenkolengas in werking gekomen. Verheugden de inwoners zich aanvankelijk over de goede verlichting nu verkregen, die vreugde is slechts van korten duur geweest. De groote gashouder schijnt niet bestand tegen de drukking geweest te zijn, is althans gescheurd, zoodat men vreest voor eene stagnatie van twee à drie maanden. Bij de aanvankelijk goede resultaten, is dit oponthoud, dat vooral voor winkeliers zeer ongeriefelijk zal zijn, dubbel te betreuren.

— Men verneemt nopens het gebeurde te Ameide nog het volgende: De ontmenschte vader, die een griendwerker is en zeer goed zijn brood heeft, heeft voor zes maanden zijn' ongelukkigen zoon aan een touw in het hok gebonden, zonder eenige andere bedekking dan een slecht hemd en eene oude boezeroen. Sedert al dien tijd heeft het deerniswaardig voorwerp, volgens zijne eigene getuigenis, geen ander voedsel genuttigd, dan slechts éénmaal 's daags een weinig aardappelen met water, terwijl hij bovendien de wreedste mishandelingen te verduren had. Zijn toestand blijft intusschen hoogst treurig en verwacht men, dat hem eerstdaags beide voeten zullen moeten afgezet worden.

De zaak is reeds voor de regtbank te Gorinchem ter instructie geweest.

LEEUWARDEN, 2 Februarij.

Te Kinswerd, in de nabijheid van Harlingen, heeft het ijsvermaak weder een paar menschenlevens gekost. Vrijdag avond hoorde de landbouwer *J. A. Anema* aldaar op eenigen afstand van zijne woning hartverscheurende angstkreten. Daar twee zijner knechten zich in den namiddag op schaatsen hadden begeven en nog niet waren teruggekeerd, kwam hij terstond tot het vermoeden, dat zij welligt hun angstgeroep lieten hooren. Onmiddellijk snelde hij derwaarts, na nog vooraf aan de t' huis zijnde dienstbaren den last te hebben gegeven hem zoo spoedig mogelijk met touwen en lantaarn te volgen. Op de plaats des onheils komende, ontmoette hij daar reeds aan de noordzijde der vaart een mede-hulpvaardige, voorzien van eene korte ladder. Nadat aan *Anema* de ladder van de andere zijde met een pols was toegeschoven, en intusschen zijn knecht en anderen ook met touwen en lantaarn waren aangekomen, beproefde hij, na zich met een touw om den middel te hebben gebonden, langs de ladder, met alle inspanning zijnen, zich nog aan het ijs vastklemmenden knecht, met name *Auke Buris*, te redden, waarin hij het geluk mogt hebben te slagen, nadat deze ongeveer ¼ uur in dien zoo hoogst gevaarvollen toestand had verkeerd.

Naauwelijks aan wal zijnde, vernam men van den geredden, dat er nog twee jongelingen, zijnen makker *Siebren R. Westra*, oud 22 jaren, en *Lodewijk F. Post*, oud 20 jaren, verwersgezel, ook met hem in de diepte waren gestort en onmiddellijk verdwenen. Met vernieuwden ijver trachtte men nu ook deze van onder het ijs weg te halen, doch mogt men slechts *Westra* helaas! levenloos aan den oever brengen en het lijk van *Post* Zaturdag morgen ter zelfder plaatse vinden.

Moge deze treurige gebeurtenis toch een ieder op nieuw tot een waarschuwend voorbeeld strekken, om niet te veel op het brooze en, door het voortdurend stroomen met alle zeesluizen, nu vooral zoo gevaarlijk ijs, te vertrouwen.

GRONINGEN, 3 Februarij.

Bij het ter perse leggen dezer was de Hollandsche post van heden nog niet aangekomen.

— Bij kon. besluit van den 28sten Jan. is tot burgemeester der gemeente Adorp benoemd J. WITKOP VAN ROIJEN.

— Ten gevolge van de weder op nieuw ingevallen vorst zijn de wateren op meest alle plaatsen met ijs bezet en zijn dan ook heden vele plattelandbewoners uit deze en naburige provinciën naar deze stad op schaatsen getogen, waardoor een groot vertier in de onderscheidene winkels en logementen werd opgemerkt.

De thermometerstand (FAHRENHEIT) was in de laatste dagen de volgende:

Febr.	's morgens 8 u.	's middags 2 u.	's avonds 8 uur.
1	23°	27½°	22°
2	10°	19°	17½°
3	23½°	25°	24½° (4 uur).

Bij de tegenwoordige strenge koude achten wij het niet ondienstig in herinnering te brengen, dat bij het algemeen collectanten-gezelschap alhier voor behoeftigen turf tegen inkoopsprijs te bekomen is en wel tegen betaling van 60 cent de 100 turven, terwijl ook bij 25- en 50tallen te verkrijgen zijn. Wij maken vooral de gegoede ingezetenen hierop attent. Er zijn nog zoo velen, die bij gemis aan brandstof, niet weten hoe hun verkleumd ligchaam behoorlijk te verwarmen en wien het dus eene ware verkwikking zoude zijn, een zeker aantal turven te bekomen. Wie zoude dan niet, door medelijden gedreven, gaarne van bovenbedoelde gelegenheid willen gebruik maken en door het uitreiken van turfkaartjes den armen willen te hulp komen? Die kaartjes zijn mede des Woensdags en Zaturdags morgens van 10 tot 12 uur te bekomen bij de volgende leden van genoemd gezelschap: R. W. FEKKENS, H. VAN DER VEEN, H. LANTINGA, J. P. NUIVER en J. DE JONG.

— Blijkens achterstaande annonce, zal van morgen af in het concerthuis alhier ter bezigtiging zijn een planetarium, vervaardigd door den heer A. D. LABES, te Harlingen. Op dit kunstgewrocht zijn al de groote planeten, op hare betrekkelijke afstanden geplaatst en worden zij ieder in haren omloopstijd rondgevoerd. Een beweegbaar hemelsplein en zonneschijf, benevens verschillende wijzerplaten, wijzen den op- en ondergang der zon, maan en vaste sterren aan, alsmede de schijngestalten der maan, en de plaats waar deze zich op hare baan bevindt. Al deze bewegingen worden uitgevoerd door een mechaniek, 't welk uit 183 raderen bestaat, die te zamen 5515 tanden tellen, en door een uurwerk worden gedreven. Vier jaren tijds zijn door den maker aan dezen arbeid besteed, die alles tot in de kleinste deelen eigenhandig heeft uitgevoerd. Men bewondert het vernuft, waarmede het werktuig is ontworpen, en niet minder de eenvoudigheid der bouwstoffen, waarmede het ontwerp is tot stand gebragt. De vervaardiger — zegt de *Leeuw. Ct.* — heeft getoond, een van die geboren werktuigkundigen te zijn, waardoor inzonderheid Friesland eene zekere vermaardheid verworven heeft, en verdient allezins door een talrijk bezoek van belangstellende kunstminnaren beloond te worden voor vlijt en tijd, moeite en opoffering, en de regtmatige hulde te ontvangen voor zijn buitengewoon talent.

— Sedert onze laatste opgave zijn weder onderscheidene adressen uit deze provincie aan Z. M. den Koning toegezonden, ter bevordering van den aanleg van spoorwegen, en blijkt uit het aantal onderteekeningen, grootendeels van de voornaamste ingezetenen, dat die adressen schier algemeen bijval vinden. De nu weder verzondene adressen zijn uit de gemeente Scheemda met 193 naamteekeningen, Beerta 108, Nieuwe Schans 57, 't Zandt 39, Finsterwold 79, Noorddijk 73, Winsum 88, Nieuwolda 73, Nieuwe Pekela 288, Uithuizermeeden 82, Uskwert 39, Warffum 48, Zuidhorn 117, Bierum 194, Adorp 97, Sappemeer 201, Zuidbroek 69, Haren 494, Grootegast 140, Ten Boer 121, Vlagtwedde 50, Oude Pekela 64, Meeden 146, Middelstum 90 en Kantens 39 naamteekeningen.

— Bij de regtbank te *Appingedam* is op den 29sten Januarij j.l. een vonnis gewezen, dat, behalve voor de partijen zelve, en die verder in de zaak betrokken zijn, ook van belang wordt geacht voor anderen, en met name voor kerkvoogden bij de Hervormde gemeenten in deze provincie.

Het collegie van kerkvoogden der Hervormde gemeente van Adorp had gedagvaard mevrouw de weduwe en kinderen en erfgenamen van mr. J. BEBINGH, te Stedum, primaire collatoren in de collatie van Adorp en Harssens.

De eisch strekte tot vernietiging of buiten effect stelling van door haar gedane benoeming van een organist, koster en voorzanger van die gemeente. Het collegie van kerkvoogden procedeerde, *zonder* daartoe te zijn gemagtigd »door een be»sluit, genomen in eene daartoe opgeroepene vergadering van »kerkvoogden met notabelen en *goedgekeurd door het provinci»aal collegie.*"

Behalve op gronden van verdediging op de hoofdzaak, betwistten de verweerders vóór alles aan het collegie van kerkvoogden de bevoegdheid, om deze proceduren te voeren, invoege het had gedaan, met welke beschouwing de regtbank, op gelijke conclusie van het openbaar ministerie bij monde van den substituut-officier mr. VAN HANSWIJK, zich heeft vereenigd, door op onderscheidene overwegingen, regtsprekende, het eischend collegie, zoo als het in dezen procedeert, te verklaren *niet ontvankelijk in zijnen eisch*, met veroordeeling van hetzelve in de kosten.

De belangen van de kerkvoogden zijn bepleit door mr. R. T. MEES en mr. J. E. PAEHLIG. Die van de familie BEBINGH door mr. J. POTTER VAN LOON.

— Bij A. W. VEENSTRA, landbouwer en veehouder te *Doezum*, gemeente Grootegast, is de besmettelijke longziekte ontdekt bij eene zwartbonte melkkoe, die men meent dat in 't gepasseerde voorjaar van W. A. ROORDA te Noorddijk afkomstig zoude zijn. Op dezen stal zijn nog twee runderen aanwezig, die men hoopt dat op last van gedeputeerde staten dezer provincie mogen worden gedood, ten einde die ziekte aldaar door dezen maatregel geheel worde uitgeroeid.

— Uit *Warffum* wordt ons berigt, dat aldaar vermoedens bestaan dat er dezer dagen eene kindermoord heeft plaats gehad. — De justitie moet zich de zaak reeds hebben aangetrokken.

Te Brussel heeft men onder het toezigt van vele aanzienlijke staatsmannen en geleerden het hoogst belangrijke plan gevormd, om al de werken van PH. VAN MARNIX VAN ST. ALDEGONDE, welke, zoo als men weet, zoo allergewigtigst zijn voor de geschiedenis der Hervorming in de Nederlanden, uit te geven. MARNIX V. ST. ALDEGONDE, te Brussel in 1538 geboren, streed met zwaard en woord voor de bevrijding zijns vaderlands, en is als letterkundige, hetzij hij Fransch of Vlaamsch schreef, een der belangrijkste schrijvers uit dien tijd, gelijk hij als mensch een der edelste karakters was. Zijne gezamenlijke werken zullen in 6 deelen verschijnen. De heer E. QUINET zal daarbij eene inleiding en aanteekening leveren.

Men vindt in een der dagbladen een middel tegen de zeeziekte aangeprezen, hetwelk doeltreffend zijn kan, maar het gebruik waarvan nogtans niet zonder goedkeuring der geneeskundigen schijnt te mogen worden aangeraden. Het bestaat in 10 of 12 droppels chloroform, met water vermengd. Op een zeer onstuimigen overtogt van Zea naar Athene, is dat middel met zóó goed gevolg aangewend, dat 18 van de 20 reizigers, door het gebruik van slechts ééne dosis, van de gewone verschijnselen der zeeziekte bevrijd bleven.

Een blik in Frankrijks toestand.

De statistiek der bevolking van Frankrijk, door den *Moniteur* naar officiëele opgaven bij den aanvang van dit jaar openbaar gemaakt, constateert merkwaardige feiten. Nederland, bij eene bevolking van 3 millioen, is van 1850 tot 1855 jaarlijks met 36.392 inwoners vermeerderd; Pruissen, bij 17¼ millioen, had van 1852 tot 1854 eene gestadige vermeerdering van jaarlijks 183,271 inwoners, en het magtige Frankrijk met bijna 36 millioen heeft in de laatste vijf jaren slechts de geringe toeneming der bevolking van jaarlijks 51,261 zielen gehad. Dus, het bijna twaalfmaal kleinere Nederland heeft eene doorgaande vermeerdering der bevolking, die met tweederde van die van geheel Frankrijk gelijk staat, en Pruissen, dat slechts half zooveel inwoners telt als Frankrijk, heeft jaarlijks drie en een half maal grooter getal in den aanwas der bevolking aan te wijzen. In Nederland en Engeland is in de laatste 59 jaren de bevolking circa 60 procent toegenomen, in Frankrijk slechts ruim 25 pCt.

Als men nu hierbij nog in aanmerking neemt, dat de landverhuizing daar zoo gering is, dat zij tegen die van Nederland en vooral tegen die van Duitschland en Engeland niet kan opwegen, dan doet zich als van zelf de vraag op: Van waar dit opmerkelijk verschijnsel?

Een Duitsch dagblad heeft getracht die vraag op te lossen, en wij achten die oplossing belangrijk genoeg om er de lezers van onze Courant mede be kend te maken.

»De verbanningen en deportatiën — zoo lezen wij daar — kunnen naar haren aard niet zoo veel uitwerken, dat zij het cijfer der bevolking buiten mate doen dalen. De oorlog in het Oosten heeft over de 80,000 man gekost (anderen berekenen het verlies nog hooger), en meer dan een vierde millioen menschen was door dezen oorlog twee jaren lang aan hunne familie onttrokken. Maar de oorlog alleen, zoo als thans de oorlogen gevoerd worden, decimeert geen volk. Wanneer uit een dorp tien jongens voor den vijand sneuvelen, dan trouwen er vijf anderen, die anders nog lange jaren hadden moeten wachten eer zij een zelfstandig bedrijf en eene vrouw zouden bekomen hebben. Gedurende den grooten en langdurigen oorlog van NAPOLEON I klom de bevolking van Frankrijk gemiddeld met ongeveer 175,000 zielen elk jaar; niet zoo hoog, maar toch altijd tot over de 150,000 klom zij in de volgende jaren tot 1851. Misgewassen en overstroomingen hebben sedert het evengenoemde jaar veel toegebragt om de bevolking in Frankrijk in hare toeneming te belemmeren. Bij een volk van kracht en leven zijn echter zulke belemmeringen zeer spoedig weder overwonnen; nauwelijks zullen zij twee jaren lang merkbaar blijven.

»Het kan wel zijn, dat juist gedurende de tegenwoordige regering al de genoemde oorzaken te zamen hoogst gevoelig op de verhouding der bevolking hebben gewerkt; doch in geen geval heeft de uitwerking van zulke uitwendige voorvallen sterk genoeg kunnen zijn om den stilstand of de vermindering der bevolking in zulk een groot land in den tegenwoordigen tijd te verklaren.

»Uit de groote onloochenbare vlugt, die in de laatste jaren handel en industrie in Frankrijk genomen hebben, na zoo vele blijken van klimmenden rijkdom aan geld en groot vermogen tot opbrengst der natie, zou men alles eerder dan een achteruitgang in de bevolking hebben kunnen verwachten. Men bedenke slechts, dat de geheele handel van Frankrijk in de laatste vijf jaren van ongeveer 1200 millioen francs waarde tot bijna 1500 mill., en de speciale Fransche uitvoer van 507 mill. francs tot 560 mill. geklommen is. De belastingen zijn in het jaar 1855 tot bij de 100 mill. francs gestegen, en het jaar 1856 toont ook geene geringe verhooging van belasting aan. De regering heeft in den loop van twee jaren bij de natie leeningen van 1½ milliarden francs gedaan, en kreeg veel meer geld aangeboden dan zij verlangde. Men zou denken, bij zulk een grooten industriëlen vooruitgang moesten zich tallooze nieuwe bedrijven en voordeelige plaatsen opdoen, waarin zich familiën vestigen en de bevolking vermeerderen konden.

»Werkelijk bleek ook, dat in de departementen, waar industrie en zeehandel het voornaamste zijn, de bevolking spoedig toeneemt. In 25 departementen was de bevolking bijna met 638,000 zielen in de laatste vijf jaren vermeerderd, het Seine-departement alleen had daarvan over de 300,000. Maar de andere 61 departementen hadden zooveel van hunnen bevolkingsstand verloren, dat men na aftrek van dit verlies, voor geheel Frankrijk in die vijf jaren slechts een overschot van 256,305, of in het jaar van 51,261 zielen behield; eene voor 36 mill. inwoners zoo geringe som, dat zij zelfs dan Frankrijk tegen andere landen ver in de schaduw konde plaatsen, als die vermeerdering enkel uit den schoot der inlandsche bevolking was voortgekomen.

»Hieruit blijkt dus, dat de bevolking in Frankrijk naar de industrie- en handelsplaatsen trok, maar dat zij, even zooveel als zij daar vermeerderde, in andere streken verminderde. Het laatste zoude bijna onmogelijk zijn, wanneer de landbouw maar eenigermate in bloei was; want de bevolking gaat overal zoo ver als de grond ze voedt. Maar hier stuiten wij op een zeer bedenkelijk feit. Pruissen, bijna de helft kleiner dan Frankrijk, heeft bijna 50 mill. morgen lands onder den ploeg. Frankrijk slechts 60 mill. morgen. Het land is in het geheel niet overbevolkt, hoogstens een zevende is niet voor bebouwing geschikt te maken; maatschappelijke inrigtingen hinderen in geenen deele den vlijtigen aanbouw van een thans in ontelbare stukjes verdeeld land; maar voor den akkerbouw in Frankrijk ontbreken, voor vlijtige handen, kapitalen. Te midden van Frankrijk ontvangt men op het land maar al te veel den indruk van het oude; in de steden wordt gebouwd; op het land vervallen de hutten; krachtig vee en voortreffelijke weidende kudden verheugen niet zeer dikwijls het oog van den reiziger. Ondanks den grooten industriëlen vooruitgang van Frankrijk, blijft de landbouw, het hoofdbestaan des volks, in de meeste departementen in kwijnenden staat."

VERPACHTING, VERHURING EN AANBESTEDING.

GRONINGEN, 2 Febr. Heden morgen had in het provinciehuis de verpachting bij inzetting en opbod plaats van: De ontvangst der havengelden van schepen, varende in- en uit de haven buiten de Apoort bij Groningen, met de daarbij behoorende zoogenaamde commissariswoning, voor den tijd van vier jaren; hoogste bieder hierop was HINDRIKS, voor *f* 480 per jaar.

Daarna had de verhuring plaats van de behuizing gediend hebbende voor den commissaris en den klokluider bij het Damsteren Winschoterdiep te Groningen, in twee perceelen en daarna in massa; hiervan is huurder geworden J. DORDENS, voor *f* 165.

Mede werd aanbesteed het leveren van materialen tot het onderhouden der provinciale en groote wegen van de 2de klasse in deze provincie, en wel van 6—10, als: 6de perceel, Weg tusschen Groningen en het tolhek te Onderdendam met het daarbij behoorende jaagpad; ingeschreven door H. B. HARKEMA, voor *f* 3844 en J. P. TAKENS *f* 3370; — 7de perceel, Weg tusschen het tolhek te Onderdendam en Zoutkamp met de daarbij behoorende aagpaden; ingeschreven door H. B. HARKEMA voor *f* 3597, T. VAN DIJK, H.z., *f* 3149, J. P. TAKENS *f* 3056; — 8ste perceel, Weg van Martenshoek tot den dam te Noordbroek; ingeschreven door H. J. HILLINGA voor *f* 3210, J. HOUWING *f* 2727, J. H. LIMBORGH *f* 2643; — 9de perceel, Weg van den dam te Noordbroek tot Winschoten, ingeschreven door H. J. HILLINGA *f* 2998, J. HOUWING *f* 2924, J. H. LIMBORGH *f* 2786; — 10de perceel, Weg van Winschoten naar de Morige; ingeschreven door H. J. HILLINGA voor *f* 1689 en J. HOUWING *f* 1648.

KERKNIEUWS.

Ds. A. BUINING, pred. te Ee, heeft de beroeping naar Stedum aangenomen; ds. DU CLOUX te Oud-Alblas, heeft het voor de derde maal op hem uitgebragte beroep naar Capelle aangenomen. Aanhouden doet verkrijgen.

— Tot predikant bij de Herv. gemeente te Oosterbierum is beroepen ds. W. A. BECKING, thans te Genemuiden; — te Langerhouw en Schettens, ds. J. H. GULDENARM, thans te Engwierum; — te Scheveningen, ds. J. C. EIJSMAN, thans te Ninspeet; — te Woerden, ds. J. J. VAN TOORNENBERGEN, thans te Vlissingen.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

HOBART TOWN 8 Oct., *van de Poll* Postiljon, Londen.
AMOY 1 Dec., *Muller* Albrecht Beyling, Hong Kong.
TAGAL 25 Nov., *Bonjer* den Elshout, Batavia.
CHERIBON 5 Nov., *van Marion* Honigbij, Bat., 22 n. Indramayoe vertr.; — *24 de Vries* Cornelia, Batavia.
BATAVIA 9 Dec., *van Hees* Johannes Antonius, Soerab.
SOERABAYA 1 Dec., *des Ruelles* Trijntje Fenna en 3 *Florijn* Louisa Prinses der Nederlanden, Batavia.
SAMARANG 4 Dec., *van Oosteroom* Julie Claire en *de Veer* Cm. Java's Welvaren, Batavia.
PROBOLINGO 16 Nov., *Verheij* Delfshaven, Soerab.
PEKALONGAN 15 Nov., *Hoffman* Nieuw Lekkerland en 17 *Swarts* Soerabaya, Batavia.
PANAROEKAN 19 Nov., *Lodewijks* Johannes Hendrikus Ferdinand en *van Campen* Louisa Wilhelmina, Soerabaya.
BANJOEWANGIE 13 Nov., *Ouwehand* Susanna en Elisabeth, 20

Anokkee. Scheveningen en *Postma* Oost-India Packet, Passaroeang.

PASSAROEANG 6 Nov., *de Winter* Staatsr. Comm. v. Ewijck en 10 van der *Meulen* Scoloo, Soerab.

SINGAPORE 24 Nov., *Tonjes* Everdina Elisabeth, Calcutta, den 26 n. Hong Kong vertr.; — 21 Dec. *Vos* Hellevoetsluis, Cardiff.

SMIRNA 18 Dec., *Hebbe* Martha, Amst.

TRIEST 26 Jan., *de Jonge* Margaretha Arendina, Liverpool.

MALTA 21 Jan., *Brouwer* Bernardina, v. Taganrog n. Falmouth.

MESSINA 20 Jan., *Moesker* Susanna, Amst.; *Bakker* Geertruida Feming, Napels.

BILBAO 23 Jan., *Bagges* de Maas, Vlaardingen.

BORDEAUX 27 Jan., *Rosema* Engelina Jantina, Riga.

LONDEN 27 Jan., *de Jong* Twee Zusters, Nieuwe Diep.

RAMSGATE 27 Jan., *Visser* Alyda Anthonia, v. Amst. n. Syra.

Bij DUNGENESS 28 Jan., *Rijken* Maarten v. Rossem, v. Rotterd. n. Batavia.

Bij WIGHT 27 Jan., *Basier* Salatiga, v. Amst. n. Bat.

Bij PORTSMOUTH 26 Jan., *Rotgans* Graaf Dirk III, v. Dordrecht n. Liverpool; — 28 *Messen* Helmers, v. Rott. n. Hong Kong.

COWES 26 Jan., *Drent* Morgenster, v. Amst. n. Livorno.

DARTMOUTH 26 Jan., *Struys* Maria Elisabeth, v. Lissabon n. Rotterdam, lek.

LEITH 26 Jan., *de Boer* Boreas, Harlingen.

NORTH SHIELDS 27 Jan., *Ploeg* Vertrouwen, Harlingen.

SUNDERLAND 26 Jan., *de Ruiter* Klaartje, Rott.

HULL 25 Jan., *van 't Hof* Martina Adriana, v. Charlestown n. Nickerie; — 28 *Kistenbas* Hennechiena Vroom, Groningen.

Vertrokken.

TEXEL 29 Jan., *Engelenberg* Decima, Kust van Guinea; *Bekkering* Atalante, Triest.

HONG KONG vóór 13 Dec., *Bakker* Henriette Maria, Amoy.

PADANG 15 Nov., *Detering* Elize Henriette, Amst.

BATAVIA 10 Dec., *Landweer* Capella, Amst.; *Chevalier* Juno, Samar.

SAMARANG 24 Nov., *Kooy* Follux, Indramayoe; — 29 *van Hees* Johannes Anthonius, Rott.; — 30 *Kerkstra* Nijverheid, Pekalongan; — 1 Dec. *Smit* Diligence, Nederland; — 3 *Remmers* Edouard Maria, Bat.

SOERABAYA 16 Nov., *Fokkens* Gener. de Stuers, Hong Kong; — 27 *van Lennen* Henriette, Amst.

BANJOEWANGIE 15 Nov., *Overgaauw* Johanna Maria, Amst.; — 18 *Prange* Ottolina, Rott.; — 28 *Grivel* Nehallennia, Amst.

TJILATJAP 20 Nov., *van Wijngaarden* Rembrandt v. Rhijn, Amst.

BOMBAY 1 Jan., *Hooglandt* de Zwijger, Rott.

TRIEST 24 Jan., *Gust* Magdalena Johanna, Bremen.

BORDEAUX 28 Jan., *Meter* Filippus Cornelius, Amst.

RAMSGATE 27 Jan., *Nagel* Afina Alberdina, Guernsey.

PLYMOUTH 25 Jan., *Schotema* Castor en Pollux, Genua.

FALMOUTH 27 Jan., *de Jonge* Frouwina Elisabeth, Gloucester.

CARDIFF 24 Jan., *Bakker* Jantina, Konstant.; — 26 *de Winter* Catharina, St. Thomas; — 28 *Bakker* Corn. Wern. Eduard, Manilla.

LIVERPOOL 26 Jan., *Benjer* Hermine Marie Elisabeth, B. Ayres.

SUNDERLAND 27 Jan., *Mos* Cath. en Geertruida, Triest.

HULL 28 Jan., *Bakker* Arentina Jacoba, Napels.

In lading.

LONDEN 26 Jan., *Boon* Jantina, Rio de Janeiro; — 28 *Vlas Pot* Gezina Mensinga, Seville; — 29 *Vos* Crescendo, Requijada.

LIVERPOOL 28 Jan., *Vaalman* Maria spes mea, Livorno; *de Boer* Froukina, Porto; — 29 *Korte* Margaretha, Genua.

Zeilklaar.

LONDEN 27 Jan., *Swart* Sancta Maria, Santander; — 29 *Jaeger* Zwaantje Elisabeth, Amst.

LIVERPOOL 28 Jan., *Kruit* Schoonderloo, Batavia.

SINGAPORE, 20 December. Het schip Mercurius kapit. *H. Smith*, van Amoy met 250 Chinesche passagiers herwaarts gedestineerd, is op de Noordkust van Bintang verongelukt; 100 Chinesche passagiers en de derde stuurman zijn daarbij omgekomen. Volgens brief van den kapitein, is hij te Rhio den 10den December, was het schip bij zwaar mistig weder gestrand, na van twee ankers weggeslagen te zijn.

Aangaande het schip Reijerwaard, kapit. *L. W. E. Bruigom*, van Bangkok naar Hong Kong albier met schade binnengeloopen, wordt gemeld, dat het in de Chinesche zee zulke hevige stormen had doorgestaan, dat het lek geworden was, en onder voortdurend pompen drie voeten water per uur maakte.

MALTA, 24 Januarij. Het schip Bernardina, kapit. *H. Brouwer*, van Taganrog naar Falmouth, alhier binnengeloopen, heeft zware schade aan de tuigage bekomen.

NEW ROMNEY, 29 Januarij. Het schip Pieter Bentam, kapit. *W. J. Schaap*, van Antwerpen naar Lissabon, is heden morgen bij Dymchurch aan den grond vastgeraakt, doch is, na eenige uren vastgezeten te hebben, weder in vlot water gekomen en heeft de reis voortgezet.

— Volgens brief van kapit. *G. Mulder*, voerende het schip Maria Veronica, is dat van Batavia den 12den November, was die bodem aldaar lek en met verlies van zeilen aangekomen, hebbende den 23sten October een hevigen orkaan doorgestaan.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

LONDEN, 3 Februarij.

Heden werden de zittingen van het Parlement geopend. Daar de Koningin, wegens hare aanstaande bevalling, die opening niet zelve kon bijwonen, werd de troonrede namens haar, door den lord-kanselier gelezen. Daarin werd medegedeeld, dat de moeijelijkheden die waren voortgevloeid uit het vredesverdrag van den 30sten Maart l.l., zijn te boven gekomen en dat de bedoelingen er van ten volle zijn bereikt. — H. M. hoopt, dat eene eervolle en voldoende schikking van het geschil tusschen Pruissen en het Zwitsersche eedgenootschap zal worden verkregen. — De gezanten der beide Westersche mogendheden zijn uit Napels teruggeroepen. De gewisselde stukken hierop betrekkelijk zullen aan het Parlement worden medegedeeld. — Er zijn onderhandelingen met de Vereenigde Staten aangeknoopt in Honduras, om de kwestie over Centraal Amerika te regelen. — Met het rijk van Siam is een verbond van vriendschap gesloten. — De Koningin verwacht dat Perzië zal toegeven aan de billijke vorderingen harer regering. — Zij hoopt, dat China de geëischte voldoening zal geven. — Met betrekking tot de financiële aangelegenheden des lands zal eene herziening van de wetten omtrent de bank van Engeland aan het Parlement ter beraadslaging worden aangeboden. — Ten slotte wenscht H. M. de leden geluk met den voorspoed van Engeland.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 3 *Februarij*.

NEDERLAND Werk. Schuld	à 2½ pCt.	63¼.
Dito Dito	» 3 »	76⅛.
Dito Dito	» 4 »	95.
OOSTENRIJK Metalliek	» 5 »	76 1/16.
Dito 1851 en 1852	» 2½ »	39¼.
Dito Nieuwe Litt. B.	» 5 »	87.
Dito National. Metall.	» 5 »	78¼.
SPANJE Onbep. St.	» 1½ »	23 1/16.
Dito Binnenl.	» 3 »	36⅛.
PORTUGAL	» 3 »	44⅛.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5 »	104¼.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5 »	102¾.
Dito bij *Hope*	» 4 »	85 1/16.
Dito bij *Stieglitz*	» 4 »	85 1/16.
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5 »	84¼.
Dito 6de serie	» 5 »	96¼.

LONDEN, 3 *Februarij*. Consols 93⅛.

PARIJS, 3 *Februarij*. Fransche 3 pCt. 68.35.

WEENEN, 3 *Februarij*. Metalliek 5 pCt. *f* 84¼. Nat. Leening *f* 87. Wissel op Londen *f* 10.10. Zilver *f* 4¼.

321ste STAATSLOTERIJ.

Prijzen van *f* 100 en daarboven.

Trekking der Vijfde Klasse.

5de Lijst. Nos. 4224, 14335, 15279, 15336 en 18511 ieder *f* 1000; nos. 1465 en 7518 ieder *f* 400; nos. 870, 2977, 8970, 13141 en 15455 ieder *f* 200; nos. 1671, 5150, 9130, 10414, 12579 en 13614 ieder *f* 100.

HANDELSBERIGTEN.

Prijs van het Grof Roggenbrood.

GRONINGEN, 2 *Februarij* 1856.

4 Nederl. ℔ 36 cent.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 3 *Febr.* Hoewel de omzetting nog van weinig beteekenis, was Tarwe vaster en vlug voren te plaatsen. — Rogge goed prijshoudend: 64, 66 ℔ *f* 5,40 à *f* 6,10. — Boekweit aan consumtie iets hooger verkocht. — Gerst over 't geheel traag als voren: 54, 56 ℔ Winter *f* 4,75 à *f* 5,25; 54 ℔ Zomer *f* 4,50. — Haver over 't geheel 5 ct. lager: 46 ℔ Dikke *f* 3,65; 40 ℔ Witte Voer *f* 2,90; 40 ℔ Zwarte *f* 2,55. — Boonen als voren. — Koolzaad prijshoudend, verkocht van *f* 12 tot *f* 15. — Raapolie *f* 48 à *f* 49.

AMSTERDAM, 31 *Jan.* Hennep: Er is gedaan in Venetiaansche PO ditto B *f* 56; dito B *f* 54 en Koningsb. Tors *f* 35.

AMSTERDAM, 2 *Febr.* Tarwe onveranderd; 128 ℔ nieuwe Pools. *f* 410. — Rogge prijshoudend; 122 ℔ Mecklenb. *f* 283. — Gerst vast. — Boekweit onveranderd; 120 ℔ Holstein *f* 240. — Haver zonder handel. — Koolzaad 1 à 2 p. vl. hooger; op 9 vat op April 89½ p. vl. — Raapolie op 6/w. *f* 53½; vlieg. *f* 52; op Mei *f* 50; op het Najaar *f* 47. — Lijnolie op 6/w. *f* 43½; vlieg. *f* 42½.

SCHIEDAM, 31 *Jan.* Moutwijn *f* 18,50; Jenever *f* 24; Amst. Proef *f* 25,25.

LONDEN, 30 *Jan.* Ofschoon de handel in Tarwe heden niet uitgebreid was, bragten de verkochte partijen 1 a 2 sh. boven de koersen van l.l. Maandag op. Gerst ging tot de notering van Maandag tragelijk van de hand. Boonen en Erwten onveranderd. Haver ferm en puike kwal. wordt iets hooger gehouden.

Van den 2den Febr. Granen flaauw; met uitzondering van Gerst, was de aanvoer gering.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 3 *Febr.* Te geringe aanvoer om den prijs te bepalen.

LEEUWARDEN, 30 *Januarij*. De prijs der Boter was heden *f* 50,00.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 3 *Febr.* De aanvoer van runderen en schapen was heden niet groot, doch van levende en geslagte varkens was de markt ruim voorzien en heerschte hierin nog al vrij wat levendigheid; dragtige varkens van *f* 22 tot *f* 28 à *f* 50; gusten van *f* 16 tot *f* 28 à *f* 39; geslagte dito van *f* 54 tot *f* 58 de 100 Ned. ℔.

LEEUWARDEN, 30 *Jan.* De markt bestond heden uit ruim 400 vette beesten, die vlug van de hand gingen; 30 kalveren, goed prijshoudend; 40 schapen, iets minder begeerd, alsmede 30 vette varkens, welke gereede nemers vonden.

LONDEN, 30 *Jan.* Alhoewel de veemarkt schraal voorzien en de kwal. van het aanwezige gering was, heerschte er weinig kooplust en waren de prijzen 2 p. per 8 pond lager dan l.l. Maandag, geldende puike groote ossen 4 sh. a 4.6 en puike Schotsche 4 sh. 8 p. a 4.10.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 2 *Februarij*.

Nederl. Werkel. Schuld 2½ pCt. 63¼; Dito Dito 3 pCt. 76; Dito Dito 4 pCt. 94⅞. — BELGIE, bij *Rothschild*, 2½ pCt. 51⅞. — SPANJE, Onbep. Stukken 1½ pCt. 23¼; Dito Binnenl. 6/m. 3 pCt. 36⅞; Dito, Buitenl. £ 85, 3 pCt. 40⅞. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 44⅞. — RUSLAND, Oblig. bij *Hope* en Co. 1798 en 1816 5 pCt. 103⅞; Dito te Londen 4½ pCt. 93⅛; Dito bij *Stieglitz*, 1855, 6de serie, 5 pCt. 96⅛. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 76⅛; Dito Dito 2½ pCt. 39⅛; Dito rente Amsterdam, 1854, 5 pCt. 87; Dito Nationale Metalliek 5 pCt. 78 1/16. — MEXICO, Onbep. Stukken 3 pCt. 21.

Oostenrijksche willig; Spaansche flaauw; overigens was de beurs prijshoudend.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Mijne geliefde Echtgenoot A. C. KOCH beviel heden van eene DOCHTER.

WORKUM, 31 Januarij 1857.

A. KEEN,
Instituteur.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON ANNA MARIA MIDDENDORP, geliefde Echtnoot van

TH. H. J. SLUITER.

GRONINGEN, 2 Februarij 1857.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van een' ZOON W. A. ADRIANI HOEN, geliefde Echtgenoot van

L. DIKEMA.

HOOGEZAND, 2 Februarij 1857.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, tot onze innige droefheid, onze eenige Zuster AALTJE UBBENS, in den ouderdom van ruim 27 jaren. Eene langdurige en eindelijk toenemende borstziekte maakte een einde aan haar leven.

Het afzien van haar zelven, het geloof en vertrouwen in Christus lenigt onze droefheid; want hierop ziende, zoo is haar het sterven gewin.

ZUIDBROEK, 27 Januarij 1857.

H. UBBENS.
Uit aller naam.

*** Op den 28sten Januarij 1857 overleed te *Assen*, zacht en kalm, na eene kortstondige ziekte, in den ouderdom van 65 jaren, de WelEdelgeboren Vrouwe, Mevrouw HILLEGONDA LOUISA WIJCHGEL VAN LELLENS, Weduwe van den Heer Mr. H. L. WIJCHGEL VAN SCHILDWOLDE.

Eenige kennisgeving.

*** Nog treurende over vroegere smartelijke verliezen, werd ik heden weder diep getroffen, door het overlijden van mijnen geliefden Echtgenoot CORNELIS DERKS NANNINGA, *Houtkooper alhier.*

Na eene éénenveertigjarige echtvereeniging werd hij heden, in den ouderdom van 66 jaren, van mijne zijde weggenomen, mij nalatende 4 Kinderen en 4 Aangehuwden. Dankbaar voor het goede met hem genoten, hoop ik te berusten in het bestuur van Hem, wiens doen altijd wijsheid is.

UITHUIZEN, 27 Januarij 1857.

A. G. HOPMA,
Wedw. C. D. NANNINGA.

*** WINSCHOTEN, 29 Januarij 1857. Heden ontving ik het treurige berigt, dat mijn geliefde Zoon FREEK HINDRIKS MULDER, rustend *Onderwijzer der Jeugd te Oosternieland*, op den 28sten dezer aldaar is overleden.

Z. R. MULDER,
Wedw. H. H. KOSTER.

*** Heden overleed, na eene korte ongesteldheid, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, de Heer JAN P. HELDEN, *Oud-Wethouder dezer Stad*, in den ouderdom van ruim 76 jaren, waarvan ik 47 jaren met hem in een' gelukkigen echt mogt leven.

DOCKUM, 1 Februarij 1857.

A. LICH,
Wedw. J. P. HELDEN.

Eenige kennisgeving.

Noordzijde in de Brugstraat te *Groningen*, hebbende achter uitgang naar Der-Aa, wordende door den Heer Mr. H. PICCARDT in huur bewoond.

II. Een zeer groot, hecht sterk PAKHUIS, met 2 groote KORENZOLDERS er boven, staande onmiddellijk achter perceel I, op eene mandeelige open Plaats, uitkomende aan Der-Aa.

III. Een PAKHUIS, waaronder een groote KELDER, en STALLING, staande aan de Noordzijde van de evengemelde open Plaats.

IV. Een WAGENHUIS en eene KAMER, vroeger gediend hebbende als Kantoor, staande aan de Oostzijde van perceel III.

Alles om te aanvaarden den 1sten Mei 1857.

Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, van 10—1 uur, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, ten Kantore van den Notaris te bekomen, tegen betaling van **10 Cent**, ten voordeele van de **Algemeene Armen** der Gemeente *Groningen*.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op DONDERDAG den 12den Februarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Koffijhuishouder B. TEN HAVE, aan de Groote Markt aldaar, met meerdere GOEDEREN publiek worden verkocht:

Eene nette, tot vele Affaires geschikte BEHUIZING, get. H 15, met OPEN PLAATS en TOEGANG tot een MANDEELIGEN PUT, staande en gelegen ten Zuidzijde in den Grooten Krom-elleboog te *Groningen*, wordende door K. H. EVERTS in huur bewoond. Hierover kan *f* 1400—00, naar 4½ pCt., onder regt van 1ste Hypotheek blijven uitstaan. Om te aanvaarden den 1sten Mei 1857. Te bezien op den dag van Verkoop, van 10—1 uur.

*** Ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DINGSDAG den 17den Februarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mejufvrouw de Wedw. BONTEKOE, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek ter verkoop worden aangeboden:

I. De EIGENDOM van 24 B. BEHUISD POLDERLAND, onder *Uskwert* gelegen, wordende onder vaste beklemming gebruikt bij T. F. AMSING en Vrouw, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 112—00.

II. De EIGENDOM van 12 B. BEHUISD LAND, te *Uskwert*, onder vaste beklemming in gebruik bij H. S. WELT en Vrouw, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 58—00.

Te aanvaarden dadelijk na den Toeslag.

Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.

Op VRIJDAG den 6den Febr.

1857, en, zoo noodig, ook op den volgenden dag, telkens des voormiddags te 10 uur te beginnen, zullen te *Roden*, op het Land genaamd *het HAARVEEN*, publiek worden verkocht: **790** Stammen **DENNEN BOOMEN**, aldaar op Wortel staande, geschikt tot allerlei Timmerwerk ten verzoeke van de Erven WINSINGH, te *Roden*.

Notaris: H. H. VAN LIER.

*** Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris, residerende te *Schermer*, gedenkt, den 7den Februarij 1857, des namiddags te 2 uur, ten Huize van den Kastelein W. E. BOSMA, te *Schildwolde*, publiek, op gewone Conditiën te verkoopen:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING** en **VRIESCHE SCHUUR**, geteekend letter C, nommer 6, met de VASTE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 44 B., 21 R. *Groen-* en *Bouwland*, staande en gelegen te *Schildwolde*, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur *f* 60—00.

II. 1 B., 61 R., 70 E. EIGEN HOOILAND, mede gelegen te *Schildwolde*.

Wordende door COENRAAD T. MEIJER en de Kinderen van JACOB D. RUSTIUS bewoond en gebruikt.

Mr. J. D. TRESLING.

De Verkoop der **VASTE GOEDEREN** van de Weduwe **G. T. KLOOTSEMA** zal op den 10den Februarij 1857 **geen voortgang** hebben.

Mr. J. D. TRESLING.

*** Mr. **C. HARTMAN BUSMANN**, Notaris te *Sappemeer*, zal, op ZATURDAG den 7den Februarij 1857, des avonds te 6 uur, ten Huize van J. M. KAMPHUIS, Logementhouder te *Sappemeer*, publiek te koop presenteren:

Eene DUBBELE **BEHUIZING**, zijnde thans eene beklante **GROFSMEDERIJ**, doch tot velerhande Affaires geschikt, met ERF en TUIN, groot 7 Roeden, staande en gelegen te *Sappemeer*, aan den publieken Rijweg, Pastorijgrond, in eigendom bezeten bij de Weduwe en Kinderen van wijlen JAN HARMS KLEINE, in leven Grofsmid te *Sappemeer*. Te aanvaarden den 1sten Mei 1857.

*** Mr. **C. HARTMAN BUSMANN**, Notaris te *Sappemeer*, zal, op VRIJDAG den 13den Februarij 1857, des avonds te 6 uur, ten Huize van S. E. DE RUITER, Logementhouder te *Sappemeer*, in perceelen en in massa publiek te koop presenteren:

Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR met ERF, BOOMGAARD en het daarachter gelegen LAND, zamen groot 2 B., 77 R., 20 E., staande en gelegen te *Sappemeer*, Zuidzijde aan het Hoofddiep, zeer geschikt tot alle Affaires, benevens de VASTE BEKLEMMING van 1 B., 36 R., 80 E. LAND, gelegen te *Kostverloren*, onder *Zuidbroek*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 14—00; te aanvaarden het Land dadelijk, de Behuizing en Schuur den 1sten Mei 1857. — Alles in eigendom bezeten bij de Erven van TRIJNTJE H. BATTJES, Weduwe P. R. BEBING.

De omschrijving der Perceelen en de Voorwaarden van Verkoop zullen 8 dagen bevorens ter lezing liggen ten Huize van Verkoop en ten Kantore van

Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

*** Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, gedenkt, ten verzoeke van de Erfgenamen van wijlen JAN BERENDS BARKEMA, gewoond hebbende en overleden te *Hornhuizen*, op MAANDAG den 9den Februarij 1857, des namiddags te 4 uur, ten Huize van de Wedw. LUITJE E. MARRENGA, te *Wehe*, publiek te verkoopen:

I. De HELFT van een DERDE AANDEEL in den EIGENDOM van 11 B., 91 R. en 20 E. LAND. Voorts de HELFT van een VIJFDE AANDEEL in den EIGENDOM van 5 B., 56 R. en 10 E. LAND, en nog de HELFT van een ACHTSTE AANDEEL in den EIGENDOM van 24 B., 75 R. en 70 E. LAND; alles gelegen te *Usquert*, en onder beklemming wordende gebruikt door WILLEM CORNELIS WIJNINGA, voor zoover de helft van gezegde Aandeelen betreft, 's jaars voor *f* 37—50; en

II. Den EIGENDOM van 1 B., 12 R. en 20 E. LAND, gelegen onder *Warfhuizen*, wordende onder vaste, altijdduurende en in alle liniën vererverende beklemming gebruikt bij ALBERT JAKOBS DOB, 's jaars voor *f* 6—00.

Mr. H. VAN BOLHUIS,
Notaris.

Op nader te bepalen tijd en plaats, zal eerlang, ten verzoeke van den Heer M. SICHTERMAN, publiek, bij inmijnen, voor den tijd van zes achtereenvolgende jaren worden verhuurd: Ruim 20 Bunders best oud **GROENLAND**, gelegen bij *DE BRAKE*, onder *Obergum*.

Mr. H. VAN BOLHUIS,
Notaris.

BOELDAG VAN BOOMEN.

Ten overstaan van den ondergeteekenden Notaris zullen, ten verzoeke van den Heer M. SICHTERMAN, op WOENSDAG den 11den Februarij 1857, des voormiddags te 11 uur, op de Singels van 't Huis *DE BRAKE*, onder *Obergum*, publiek worden verkocht:

Ongeveer 250 op Stam staande zware YPEREN, ESSCHEN en WITBLADTEN **BOOMEN**, waaronder veel YPEREN, zeer geschikt voor Paneelhout, en WITBLADTEN voor Klompmakers.

Mr. H. VAN BOLHUIS,
Notaris.

VERHURING

van eene **BEHUIZING** en pl. m. 21 Bunders **LAND**, gelegen te *Foxhol*; *Kropswolde* en aan den Borgweg, op DINGSDAG den 10den Februarij e.k.c., des avonds te zes uur, ten Huize van J. REINDERS, te *Foxhol*; toebehoorende aan den Heer S. MEIHUIZEN, S.ZOON, Eigenaar te *Hoogezand*.

En

van pl. **17 Bunders**, Eigendom van den Heer SIJTSE MEIHUIZEN aldaar.

Mr. H. VEENHOVEN.

BOELDAG VAN BOOMEN,
op het Kerkhof te Lellens.

Op **Dingsdag den 10den Februarij 1857**, (en **niet** op VRIJDAG den 6den Februarij,) te een uur, van ongeveer **90 à 100 buitengewoon zware IJPEREN en ESSCHEN-BOOMEN**, waaronder er veel zijn zeer geschikt voor Paneelhout.

J. H. GLAS.

*** Mr. **A. H. WERUMEUS BUNING**, Notaris te *Uithuizen*, is voornemens, op DONDERDAG den 12den Februarij 1857, des namiddags te 3 uur, ten Huize van den Kastelein CLEVERINGA, te *Stedum*, ten verzoeke van ANNA D. BOERMA, Wedw. R. P. BEBINGH, publiek te verkoopen:

I. Eene ruime, welbetimmerde BEHUIZING en SCHUUR, zijnde eene van oudsher bij uitstek best beklante **BROODBAKKERIJ**, met de VASTE BEKLEMMING van derzelver **ERF**, TUIN en APPELHOF, doende jaarlijks op den 1sten Mei tot vaste huur *f* 2—50, staande en gelegen nabij de Kerk in het Dorp *Stedum*.

II. De VASTE, ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 2 B., 60 R., 41 E. kostelijk OUD GROENLAND, gelegen nabij het Dorp *Stedum*. Over voorschrevene Goederen kan een groot gedeelte van den Koopschat tegen eene billijke rente blijven staan.

Mr. WERUMEUS BUNING, *Adv. en Nots.*

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, op ZATURDAG den 28sten Februarij 1857, des avonds te 6 uur, ten Huize van de Logementhoudersche F. BUZEMANN, te *Scheemda*, in openlijke veiling te verkoopen:

I. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 4 Bunders, 15 Roeden LAND, zullende inkomstig jaarlijks op Midwinter tot vaste huur doen *f* 50—00.

II. Den EIGENDOM van Perceel I, groot *f* 50—00.

III. De VASTE BEKLEMMING van 3 Bunders, 49 Roeden, 90 Ellen LAND, doende jaarlijks op Martini tot vaste huur *f* 50—00.

IV. De VASTE BEKLEMMING van 3 Bunders, 46 Roeden, 40 Ellen LAND, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 30—00; en

V. De VASTE BEKLEMMING van 2 Bunders, 42 Roeden, 90 Ellen LAND, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 35—00; alles te *Nieuw Scheemda*, onder de Gemeenten *Scheemda* en *Noordbroek* gelegen, en thans in losse huur gebruikt door K. L. HOLTKAMP.

De Verkoopconditiën zullen drie dagen bevorens ter lezing liggen ten Verkoophuize, alsmede ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

VOORLOOPIG BERIGT.

Op nader te bepalen tijd en plaats, zal, binnen kort, publiek ter verkoop worden aangeboden:

Eene zeer neringrijke **KOOPMANS BEHUIZING**, met PAKHUIZEN en BOVENWONING met VRIJEN OPGANG, ENZ., alles staande en gelegen te *Groningen*, aan Der-Aa, en in eigendom toebehoorende aan Mejufvr. de Wedw. G. TEN OEVER.

Uit de hand te koop of te huur:

eene wèl ter nering staande **BAKKERIJ** en **WOONHUIS**, in de Nieuwe Ebbingestraat, Westkant, behoorende aan en bewoond door J. B. J. HIDDING en Vrouw. Adres ten Kantore van Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA, Notaris te *Groningen*.

Te Huur:

Een **OLIEMOLEN** met aanwezige en daarbij behoorende LOSSE GOEDEREN en GEREEDSCHAPPEN, daaraan verbonden **WOONHUIS**, nevensstaand **PAKHUIS**, TUIN, BOOMGAARD en twee Grazen **GROENLAND**, gelegen aan den Puinweg en Trekvaart te *Mensingeweer*. Te bevragen bij den Eigenaar

WIERDA, te *Winsum*.

TE HUUR, tegen Mei:

Een **HUIS**, staande in de Nieuwe Kijk-in-'t Jatstraat, get. M no. 185, voorzien van twee BENEDEN- en een BOVENKAMERTJE, KEUKEN, KELDER en een TUIN daarachter. Te bevragen bij C. DOBBENGA, in de Marktstraat, N no. 244.

TE HUUR:

Eene **BOVENWONING** met drie VERTREKKEN en veel GERIEF.

Te bevragen bij F. DE WEERTH, Zuiderdiep, lett. F no. 290.

Te Huur:

Eene kapitale **KOOPMANS BEHUIZING**, in eene der Hoofdstraten dezer Stad, voorzien van ruimen WINKEL, 3 KAMERS, KEUKEN met POMP- en REGENWATER, KELDER, TURF-, LINNEN- en PAKZOLDERS. Te bevragen bij de Eigenares en Bewoonster, Wedw. G. J. BOSCH.

Tegen Mei te Huur:

Eene nieuw te vertimmeren **HEEREN BEHUIZING**, Zuids aan de Noorderhaven. Te bevragen bij den Heer P. VAN ARNHEM.

Eene Bovenwoning te Huur,

tegen MEI.

H. M. SPECKMAN, Oosterstraat.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een NEDERLANDSCH **MEE-TJALKSCHIP**, groot circa 40 Lasten of 55 Zeetonnen, hebbende 2 MASTEN in het Dek, voorzien van een goeden INVENTARIS, in staat om dadelijk naar Zee te kunnen gaan, liggende te *Harlingen*, en aldaar te bevragen bij J. & S. WIARDA.

TEEKEN-CURSUS.

De ondergeteekende denkt met MAART e.k. eenen **CURSUS** in het **TEEKENEN** te **openen**, voor eerstbeginnende en meer gevorderden; beveelt zich daarmede ten vriendelijkste bij zijne Stad- en Landgenooten aan.

J. H. KIWIET DE JONGE,
Oude Ebb.-straat, tweede Huis van de Buitjesstraat.

Manufacturen.
Groote opruiming

van DUFFELS, BEVERS, BAAIJEN, FLANELLEN, MOLTON, WOLLEN en KATOENEN DEKENS, 8/4 GERUITE FLANELLEN, KATOENEN, HALF-WOLLEN en WOLLEN-RUITEN, EFFEN en GEWERKTE SATIN DE LAINE, THIBETS en meer andere **ARTIKELEN**, welke tot **veel verminderde prijzen** zullen worden verkocht.

J. P. ALOFS,
O. Ebbingestraat, bij den boog.

LEEST HIER!

Ondergeteekenden, B. VEENHUIS, Zaakwaarnemer te *Uithuizen*, en G. VEENHUIS, te *Groningen*, doen aan hunne Begunstigers te weten, dat zij ook dit jaar wederom werkzaam blijven in het **leveren van PLAATSVERVANGERS**, en **NOMMERVERWISSELAARS**. Hunne Begunstigers *billijk*, *eerlijk* en *getrouw* te behandelen, zal hun streven, hun doel zijn.

B. VEENHUIS.
G. VEENHUIS.

EENE MODISTE,

ervaren in het **DAMES HOEDEN-** en **MUTSENMAKEN**, van de Prot. Godsdienst, goede getuigenis kunnende produceren, wenscht met Mei aanstaande, hetzij hier of elders, geplaatst te worden. Adres aan het BUREAU dezer COURANT, onder letter L. *Brieven franko*.

TWEE GOUD- EN ZILVERSMIDSGEZELLEN,

van de P. G., bewijzen van GOED GEDRAG kunnende bijbrengen, VAST WERK verlangende, adresseren zich met *franko* Brieven lett. U. O., bij den Boekhandelaar H. J. GELDERMAN, te *Meppel*.

Wordt verlangd,

met MEI e.k.: **EEN BEDIENDE** in een **LOGEMENT**, tevens goed met PAARDEN kunnende omgaan, bij

K. HAZENHOEK,
te *Delfzijl*.

Wichtige Anzeige
für Taube und Härthörige.

Ich habe ein **OEL**, Gehör-oel genannt, wodurch Hunderte von Genesungen herbei geführt worden. Dasselbe ist von mehreren Medicinalbehörden geprüft, und erlangen selbst ältere Leute das feinste Gehör wieder, fals keine Unmöglichkeiten obwalten.

Das original Flacon mit Gebrauchs-zettel kostet 10 Gulden, und wird jeder Auftrag sofort prompt ausgeführt.

SOEST, in *Preussen*, 1856.

Kaufmann H. BRAKELMANN.

Ik ben verheugd u weder iets goeds van de **KETTINGEN** te kunnen berigten.

De Heer G., een zeer geacht ingezetene dezer Stad, kwam mij voor eenige dagen met blijdschap vertellen, dat zijne Vrouw, die zoo zeer door jicht geleden had, dat beide hare armen krom getrokken waren, door een **GOLDBERGERSCHEN KETTING** geheel genezen is.

Nog een ander Heer vertelde mij deze week, dat hij ook door een **KETTING** genezen is van hevige aangezigtspijn.

Zendt mij zoo spoedig mogelijk nieuwen voorraad in alle prijzen; enz.

GRONINGEN, 16 Januarij 1857.

C. RIKKERS.

Alle rheumatische ziekten, verlammingen, gewrichtspijn, hoofdpijn, oorpijn, kiespijn, maagpijn, kramp in de borst en in de kuiten, knubbeljicht, verstijving in de leden, lendenpijn, aangezigtspijn, zenuwziekten worden zeker en spoedig door **GOLDBERGER'S KETTINGEN** genezen.

Zij kosten *f* 1,80, *f* 2,70, *f* 3,60, *f* 5,40.

Amsterdam, VERKOOPHUIS; *Assen*, H. P. A. VAN GORCUM; *Delfzijl*, A. W. C. KEIJZER; *Groningen*, C. RIKKERS en M. GAASBEEK; *Hoogezand*, F. M. DIKEMA; *Meppel*, A. JEULEN en Co.; *Nieuwolda*, R. P. v. CALCAR; *Noordbroek*, W. B. TEDINGA; *Pekela*, J. T. FELDBRUGGE en FELDBRUGGE en Co.; *Stads-Kanaal*, H. KREKEL; *Steenwijk*, K. TIMMERMANS; *Veendam*, S. SAVENIJE; *Winschoten*, G. WASMAN, en in de bekende Dépôts in de andere Steden.

ONTVANGEN:
PUIKE GEROOKTE WINTERZALM,

buitengewoon vet en lekker; *in voorraad:* **Echte ENGELSCHE KREEFTEN**, in heele en halve Bussen, goed geconserveerd, uitmuntend van kwaliteit; — **ENGELSCHE ZUREN**, van BATTY & Co., als UITJES, AUGURKEN, MIX PICKLES, PICCALILLES, KAPPERS ENZ.; — **ENGELSCHE SAUSEN**, in verschillende soorten, voor different gebruik; — **ENGELSCHE PATENT-MOSTAARD**; — **SARDINES A L'HUILE**, in heele en halve blikken, van het gunstig adres van PHILIPPE & CANAUD te *Nantes*; — **JAPANSCHE SOIJA**, in Kruikjes, bij het Mandje van zes Kruiken tot voordeelige prijzen; — **CHINESCHE GEMBER**, originele verpakking, bij den pot en uitgewogen; — **ENGELSCHE SPROT**, verpakt in boesjes, fijn van kwaliteit; enz. ens.

Al deze artikelen worden tot **vaste maar hoogst billijke prijzen** afgeleverd door

I. J. ENSING,
Oude Ebbingestraat, nabij de Markt.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.